

Denmark	1	100.0	83.3	96.4	95.0
Dominican Republic	95	39.4	46.8	28.8	44.6
Ecuador	97	38.3	40.7	30.1	46.3
Egypt	69	48.7	37.5	63.1	47.5
El Salvador	107	31.0	37.2	28.1	35.2
Estonia	29	77.2	65.3	84.7	69.8
Ethiopia	128	16.7	8.4	47.4	14.8
Finland	9	93.6	70.9	94.5	92.9
France	16	89.7	68.6	95.3	85.9
Georgia	81	45.6	33.9	52.5	51.3
Germany	4	96.8	79.7	97.6	90.4
Ghana	91	40.7	36.8	60.7	33.2
Greece	45	63.1	53.3	70.5	59.9
Guatemala	117	26.6	36.8	25.3	28.3
Guinea	122	23.4	27.4	40.9	18.1
Haiti	130	0.0	24.6	0.0	0.0
Honduras	123	23.0	28.6	17.2	32.9
Hong Kong SAR, China	27	78.4	64.5	54.7	93.9
Hungary	33	73.0	59.4	86.4	64.6
India	72	47.9	24.5	55.9	61.1
Indonesia	68	48.8	32.8	55.4	56.7
Iran, Islamic Rep.	108	29.4	12.3	53.1	34.2
Ireland	18	87.6	94.1	70.5	78.6
Israel	34	72.9	54.6	76.7	74.9
Italy	30	76.7	64.7	78.0	74.0
Jamaica	118	26.6	37.4	6.5	41.0
Japan	24	80.6	71.6	60.8	88.6

جدول ۳
میزان تاب‌آوری ایران طبق
گزارش شرکت «FMglobal»

و در سال ۲۰۲۳ به عدد ۱۰۸ رسید که در جدول شماره ۳ می‌توان مشاهده کرد. این موضوع نشان از بهبود وضعیت مقاومت اقتصادی ما می‌دهد. (جدول ۳)

اهمیت و ضرورت اقتصاد تاب‌آور

اهمیت بررسی و اندازه‌گیری شاخص‌های مهم و صحیح این حوزه جایی مشخص می‌شود که می‌بینیم تصمیم‌های اقتصادی تغییری در وضعیت ایجاد نکرده است. در شرایط بحران‌های اقتصادی مانند تورم بالا، فشار ناشی از آن به تمام زنجیره اقتصادی کشور آسیب وارد می‌کند. تشخیص بازیگران اصلی اقتصادی و باز کردن گره آنها می‌تواند جامعه را در حل چالش‌های دیگر با خود همراه کند. مفهوم اقتصاد مقاومتی از سال ۱۳۸۹ و از سوی مقام معظم رهبری وارد ادبیات اقتصادی ما شد و هدف از آن را نیز استحکام بخشیدن و متلاطم نشدن با تغییرهای گوناگون در هر گوشه از دنیا تبیین کردند. در سال‌های اخیر تأکید بر مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی یا همان اقتصاد تاب‌آور شده است. مهار تورم و رشد تولید، از شاخص‌های اقتصادی مورد بحث ماست که به عنوان شعار سال نیز معرفی شده است. در دنیای امروز که چالش‌ها و بحران‌های مختلف، نظام اقتصادی کشورها را دچار مخاطره می‌کند، تنها با رویکرد تاب‌آور کردن سیستم می‌توان با شرایط در حال تغییر انطباق پیدا کرد.

• پی‌نوشت:

۱- این مقاله نوشته زهرا سروری دردشتی، بیت‌الله محمودی و ستار صادقی ده چشمه است که در شماره ۳۶ فصلنامه علمی مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی در پاییز سال ۱۳۹۹ منتشر شده است.

2- <https://www.fmglobal.com>

بانکداری، بیکاری، میزان تورم، امنیت اقتصادی، فقر و توزیع درآمد است. سازمان ملل نیز شاخص‌های متفاوتی برای اندازه‌گیری آسیب‌پذیری کشورها ارائه داده است که در جدول شماره ۲ می‌توان دید. در این نوع دسته‌بندی، سازمان ملل در معرض شوک‌های اقتصادی قرار گرفتن و میزان شوک ذیل هر شاخص مربوطه را معرفی کرده است که هر چقدر این موارد اصلی کمتر باشد، آسیب‌پذیر آن جامعه نیز کمتر است. (جدول ۲ و ۱)

این شاخص‌ها به هم وابسته‌اند. به طور مثال تورم همیشه روی سایر شاخص‌های اقتصادی مانند نرخ بیکاری اثر می‌گذارد. نرخ بیکاری نیز همواره یکی از شاخص‌های اقتصادی تاب‌آوری بوده است. تورم بالا کشورها را در یک تسلسل باطل فرو می‌برد. شرایط تورمی برای یک کشور یعنی ناامیدی و نااطمینانی برای سرمایه‌گذاری؛ کاهش یا تأخیر در سرمایه‌گذاری معمولاً با کاهش در تولید همراه است که نتیجه آن افزایش بیکاری خواهد بود. همین چرخه بر تأخیر در ارائه خدمات از سوی نیروی کار، تأخیر در فروش، کاهش تولید ناخالص ملی و رواج فعالیت‌های نامولد اثر خواهد گذاشت. در نهایت افزایش نرخ بیکاری از نتایج قطعی آن است. حالا زمانی این شاخص می‌تواند به افزایش تاب‌آوری کل سیستم کمک کند که در اثر تغییرات تورمی و شوک‌های اقتصادی با سازگارهای مختلف سیاست‌گذاری مانند مقررات بیکاری یا شیوه تعیین دستمزدها بتوان از خروج نیروی کار یا تغییر چشمگیر نرخ بیکاری جلوگیری کرد.

شرکت «FMglobal» ۲ هرسال گزارشی از میزان تاب‌آوری ۱۳۰ کشور ارائه می‌کند. در این گزارش‌ها شاخص‌های اقتصاد، کیفیت ریسک و زنجیره تأمین مورد بررسی قرار می‌گیرد. در سال ۲۰۱۹ ایران در رتبه ۱۲۰ از نظر تاب‌آوری میان ۱۳۰ کشور قرار گرفت. در سال ۲۰۲۲ این رتبه به ۱۱۱